

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC PACHMAN a MATES proti ČESKÉ REPUBLICĚ

(stížnost č. 14881/02)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

4. dubna 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Pachman a Mates proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

A.B. BAKA,

R. TÜRMEŇ,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

paní A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 14. března 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 14881/02) směřující proti České republice, kterou dne 28. března 2002 podali Soudu dva občané České republiky, pan Lubomír Pachman a pan Jiří Mates („stěžovatelé“), na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje pan P. Hrabák, advokát působící v Mostě. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Soud dne 8. prosince 2004 rozhodl oznámit stížnost vládě a na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU

4. Stěžovatelé se narodili v letech 1953 a 1963 a bydliště mají v Mostě.

5. Dne 20. července 1992 koupili od města Most za 1 600 000 Kč (56 338 €) budovu a pozemky, které hodlali využívat k podnikatelským účelům. Kupní smlouva stanovila, že nemovitosti budou spolu s veškerou příslušnou dokumentací stěžovatelům předány do dvaceti dnů od zaplacení kupní ceny, nikoli však před vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí, a že na nemovitostech nevážnou žádná břemena ve prospěch třetích osob.

6. V srpnu 1992 povolil prodávající stěžovatelům, aby na nemovitostech zahájili práce. Dne 29. ledna 1993 obdrželi stěžovatelé část dokumentace vztahující se k nemovitostem. Z té vyplynulo, že pod jedním z pozemků vede topný kanál, kvůli kterému nemovitost nevyhovuje jejich podnikatelskému záměru.

7. Dne 23. května 1993 informovali stěžovatelé prodávajícího, že se dozvěděli o existenci topného kanálu, a žádali slevu z kupní ceny ve výši 500 000 Kč (17 606 €). Dne 31. srpna 1993 obdrželi zbytek dokumentace.

8. Prodávající odmítl žádost stěžovatelů ze dne 23. května 1993, a ti proto podali u Krajského soudu v Ústí nad Labem dne 30. září 1993 občanskoprávní žalobu, v níž se domáhali slevy z kupní ceny.

9. Krajský soud, jemuž byla žaloba stěžovatelů doručena dne 4. října 1993, rozhodl dne 3. května 1994 o své nepříslušnosti k projednání žaloby. Věc pak byla dne 9. června 1994 postoupena k projednání Okresnímu soudu v Mostě. Dne 29. srpna 1994 byl právní zástupce stěžovatelů vyzván k zaplacení soudního poplatku, což učinil dne 23. září 1994.

10. Na výzvu soudu ze dne 2. prosince 1994 právní zástupce stěžovatelů dne 2. ledna 1995 žalobu doplnil. Dne 3. ledna 1995 vydal okresní soud platební rozkaz vůči odpůrci, který proti němu dne 1. února 1995 podal odpor. Dne 13. března 1995 byla věc přidělena jinému soudci. Ve dnech 16. března a 6. května 1995 byl odpůrce vyzván ke zdůvodnění odporu. Učinil tak dne 14. června 1995. Toto podání bylo dne 20. června 1995 zasláno právnímu zástupci stěžovatelů.

11. Dne 21. srpna 1995 si soud vyžádal zprávu Podniku bytového hospodářství v Mostě. Zpráva mu byla doručena dne 5. září 1995.

12. Jednání konané dne 6. prosince 1995 bylo odročeno na 23. února 1996 mimo jiné za účelem výslechu druhého stěžovatele, který se k jednání nedostavil.

13. Na základě výzvy soudu ze dne 6. března 1996 předložil právní zástupce stěžovatelů ve dnech 19. a 30. dubna 1996 soudu další listiny.

14. Jednání konané dne 6. září 1996 bylo odročeno na neurčito za účelem vypracování znaleckého posudku. Dne 5. března 1997 byl ustanoven znalec, který však dne 2. dubna 1997 požádal o zproštění funkce z důvodu svého zdravotního stavu. Dne 20. května 1997 ustanovil soud nového znalce, který svůj posudek předložil dne 5. srpna 1997. Dne 11. září 1997 soud rozhodl o znalečném.

15. V odpovědi na výzvu soudu ze dne 29. října 1997 právní zástupce stěžovatelů dne 17. listopadu 1997 sdělil, že další důkazy nenavrhuje.

16. Jednání konané dne 23. ledna 1998 bylo odročeno na 16. března 1998 za účelem předvolání dvou svědků navržených odpůrcem. Jednání konané dne 16. března 1998 bylo odročeno k žádosti právního zástupce stěžovatelů o poskytnutí čtrnáctidenní lhůty k označení dalších důkazů. Ve dnech 25. května a 12. srpna 1998 byl právní zástupce urgován k označení důkazů. Nakonec však žádné další důkazy navrženy nebyly.

17. Dne 30. října 1998 se u okresního soudu konalo jednání.

18. Po vyslechnutí účastníků řízení a několika svědků a posouzení listinných důkazů a znaleckého posudku okresní soud žalobu stěžovatelů dne 6. listopadu 1998 zamítl. Odmítl jejich tvrzení, že nemovitosti převzali až v lednu 1993, kdy jim byla předána příslušná dokumentace. Soud konstatoval, že stěžovatelé nemovitosti ve skutečnosti převzali již v srpnu 1992, kdy zahájili stavební práce. Soud dospěl k závěru, že stěžovatelům marně uplynula lhůta k uplatnění práv z odpovědnosti za vady nemovitosti, protože prodávajícího neinformovali o objevení topného kanálu v šestiměsíční lhůtě, která se počítá ode dne převzetí nemovitosti, jak je stanoveno v § 599 odst. 1 občanského zákoníku.

19. Dne 31. prosince 1998 vydal soud doplňující rozsudek o nákladech řízení.

20. Na základě odvolání stěžovatelů ze dnů 21., 27. a 28. ledna 1999 byl rozsudek soudu prvního stupně dne 24. listopadu 1999 Krajským soudem v Ústí nad Labem potvrzen. Rozsudek odvolacího soudu nabyl právní moci dne 23. prosince 1999.

21. Dne 18. února 2000 podali stěžovatelé ústavní stížnost, v níž poukazovali na údajnou nespravedlivost řízení a porušení svého práva na pokojné užívání majetku. Dne 24. března 2000 doložil právní zástupce stěžovatelů příslušné listiny.

22. Dne 7. dubna 2000 požádal Ústavní soud oba soudy nižších stupňů a odpůrce o písemné vyjádření. Poslední vyjádření obdržel dne 23. května 2000.

23. Ústavní soud dne 30. října 2001 ústavní stížnost odmítl s tím, že k porušení majetkových práv stěžovatelů nedošlo, a rozhodl, že obecné soudy postupovaly v souladu se zásadami spravedlivého řízení.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY Z HLEDISKA DÉLKY ŘÍZENÍ

24. Stěžovatelé namítají, že délka řízení byla v rozporu s požadavkem na vydání rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě (...) a v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

25. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

26. Relevantní období započalo dne 4. října 1993 a skončilo dne 30. října 2001. Trvalo tedy více než 8 let pro tři stupně soudní soustavy.

A. K přijatelnosti

27. Soud shledal, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále nezjistil žádný jiný důvod, pro který by měla být prohlášena za nepřijatelnou. Proto ji prohlašuje za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

28. Vláda připouští, že tento případ není nijak zvlášť složitý. Pokud jde o chování stěžovatelů a dalších účastníků řízení, vláda konstatuje, že právní zástupce stěžovatelů způsobil nemalé průtahy v řízení svým nesoustředěným jednáním. Opakovaně byl vyzván nebo urgován k zaplacení soudního poplatku, k doplnění žaloby svých klientů a k předložení důkazů, které sám navrhoval. Vláda v této souvislosti poukazuje zejména na období od 16. března do 15. září 1998. Rovněž v řízení před Ústavním soudem byl právní zástupce stěžovatelů vyzván k doplnění podkladů. Vláda dále uvádí, že k celkové délce řízení přispěl i odpůrce, a to například tím, že musel být dvakrát urgován, aby zdůvodnil odpor podaný dne 1. února 1995, přičemž zdůvodnění doručil až dne 14. června 1995.

29. Pokud jde o jednání vnitrostátních soudů, vláda připouští, že v řízení před okresním soudem došlo k určitým průtahům (od 6. září 1996 do 25. března 1997), zdůrazňuje však, že krajský soud rozhodoval v přiměřené době. Vláda konstatuje, že po obdržení spisu od krajského soudu musel okresní soud vyzvat stěžovatele k zaplacení soudního poplatku a k doplnění žaloby. Poté ihned vydal platební rozkaz. Navíc konal sedm jednání. Mimoto neměl soud naplněn stav soudců. Vláda dále poznamenává, že po obdržení posledního písemného vyjádření od účastníků řízení neučinil Ústavní soud před svým rozhodnutím žádný procesní úkon.

30. Stěžovatelé s tvrzeními vlády nesouhlasí. Namítají zejména, že otázka příslušnosti soudu byla pravomocně vyřešena dne 29. srpna 1994, kdy byli informováni o tom, že jejich žaloba byla postoupena Okresnímu soudu v Mostě, a byli vyzváni k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatelé dále tvrdí, že první jednání se konalo dva roky a dva měsíce po podání žaloby. Dále konstatují, že okresní soud sice odročil jednání konané dne 6. září 1996 za účelem ustanovení znalce, ten však byl jmenován až dne 20. května 1997. Stěžovatelé připouští, že jejich právní zástupce byl ve dnech 25. května a 12. srpna 1998 vyzván k označení dalších důkazů. To však vysvětluje problémy při vyhledávání svědků událostí, k nimž došlo v roce 1992.

31. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností případu a s ohledem na složitost věci, chování stěžovatelů a příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro stěžovatele (viz z mnoha dalších rozsudek *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

32. Soud se domnívá, že případ nebyl po skutkové ani po právní stránce složitý. Sdílí názor vlády, že délka řízení byla do jisté míry způsobena chováním účastníků řízení. To však neodůvodňuje celkovou délku řízení.

33. Pokud jde o postup vnitrostátních soudů, Soud konstatuje, že krajskému soudu trvalo přibližně sedm měsíců, než rozhodl o své nepřislušnosti k projednání věci stěžovatelů a o jejím postoupení okresnímu soudu (viz výše § 8 a 9). Soud dále sdílí názor stěžovatelů, pokud jde o nepřiměřenou asi šestiměsíční prodlevu, k níž došlo v období od 6. září 1996 do 5. března 1997 (viz výše § 14). Krajskému soudu navíc trvalo přibližně deset měsíců, než rozhodl o odvolání stěžovatelů proti rozsudku okresního soudu (viz výše § 20). Soud také poznamenává, že Ústavní soud sice obdržel poslední z písemných vyjádření účastníků řízení dne 23. května 2000, o ústavní stížnosti stěžovatelů však rozhodl dne 30. října 2001, tedy o rok a pět měsíců později (viz výše § 22 a 23). To mělo nepochybně dopad na délku řízení.

34. Po posouzení všech předložených dokumentů a s ohledem na příslušnou judikaturu Soud dospěl k závěru, že v daném případě byla délka řízení nepřiměřená a že nebyl dodržen požadavek na vydání rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“.

K porušení článku 6 odst. 1 tedy došlo.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY Z HLEDISKA NESPRAVEDLIVOSTI ŘÍZENÍ

35. Stěžovatelé tvrdí, že článek 6 odst. 1 byl porušen tím, že vnitrostátní soudy nesprávně určily poslední den lhůty pro uplatnění vad.

36. Soud připomíná, že podle článku 19 Úmluvy je jeho úkolem zajistit plnění závazků přijatých Vysokými smluvními stranami v Úmluvě. Nepřísluší mu však rozhodovat o skutkových či právních omylech, kterých se měly dopustit vnitrostátní soudy, leda v případě a v rozsahu, v jakém by tím mohlo dojít k porušení práv a svobod zaručených Úmluvou (viz *García Ruiz proti Španělsku* [velký senát], č. 30544/96, ESLP 1999-I, § 28). Soud podotýká, že se stěžovatelé nezmiňují o žádném procesním pochybení, kterým by došlo k porušení jejich práva na spravedlivé řízení. Na základě dostupných dokumentů Soud nespatřuje žádný náznak toho, že by napadené řízení bylo vedeno nespravedlivě.

37. Z toho vyplývá, že tato část stížnosti je zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy a je nutné ji v souladu s článkem 35 odst. 4 Úmluvy odmítnout.

III. K DALŠÍM TVRZENÝM PORUŠENÍM ÚMLUVY

38. Stěžovatelé rovněž s poukazem na článek 1 Protokolu č. 1 a na článek 14 Úmluvy namítají, že v důsledku údajně nespravedlivého řízení došlo k omezení jejich práva na pokojné užívání majetku kvůli přítomnosti topného kanálu pod jedním z pozemků a že byli při užívání svého majetku diskriminováni.

39. Soud se domnívá, že námitka stěžovatelů uplatněná na poli článku 1 Protokolu č. 1 souvisí s výsledkem řízení. Připomíná, že rozhodování majetkových sporů národními soudy podle vnitrostátního práva samo o sobě nevyvolává pochybnosti z hlediska článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě. Soud má pouze omezenou pravomoc, pokud jde o tvrzená skutková nebo právní pochybení vnitrostátních soudů, neboť především těmto soudům přísluší výklad a uplatňování vnitrostátního práva (viz *Kopecký proti Slovensku* [velký senát], č. 44912/98, § 56, ESLP 2004-...).

40. Námitka stěžovatelů ohledně zásahu do jejich majetkových práv neukazuje za okolností daného případu na žádný náznak porušení Úmluvy.

41. Námitka uplatněná na poli článku 14 je zcela bezpředmětná, a tedy zjevně neopodstatněná. Stěžovatelé navíc tuto námitku nevnesli před Ústavním soudem.

42. Z toho vyplývá, že tuto část stížnosti je třeba v souladu s článkem 35 odst. 1, 3 a 4 Úmluvy odmítnout.

IV. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

43. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že bylo porušena Úmluva nebo její Protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

44. Stěžovatelé požadují částku 500 000 Kč (17 606 €) z titulu hmotné škody a dále náhradu morální újmy ve výši 500 000 Kč.

45. Vláda tyto požadavky odmítá.

46. Soud neshledává žádnou příčinnou souvislost mezi zjištěným porušením Úmluvy a tvrzenou hmotnou škodou, a proto tuto část návrhu odmítá. Soud se domnívá, že stěžovatelům musela vzniknout jistá morální újma. Na spravedlivém základě proto každému z nich přiznává z tohoto titulu částku 3 500 €.

B. Náklady řízení

47. Stěžovatelé dále požadují náhradu nákladů řízení před vnitrostátními soudy ve výši 42 375 Kč (1 492 €) s tím, že jejich náklady řízení dosahují částky 591 488 Kč (20 827 €).

48. Vláda jejich nároky odmítá.

49. Soud připomíná, že na základě článku 41 Úmluvy lze nahradit pouze ty náklady řízení, u nichž se prokáže jejich reálnost a nezbytnost a účelnost vynaložené částky (viz z mnoha dalších *Nikolova proti Bulharsku* [velký senát], č. 31195/96, § 79, ESLP 1999-II). Soud konstatuje, že náhrada nákladů vnitrostátního řízení může být přiznána, jen pokud je stěžovatel vynaložil s cílem předejít Soudem zjištěnému porušení Úmluvy nebo takové poru-

šení napravit (viz z mnoha dalších rozsudek ze dne 18. října 1982 ve věci *Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgii* (článek 50), série A č. 54, s. 8, § 17). V tomto případě však Soud shledal, že náklady řízení před vnitrostátními soudy nelze považovat za prokazatelně a nutně vynaložené s cílem zabránit porušení Úmluvy nebo takové porušení napravit.

C. Úroky z prodlení

50. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* námitku uplatněnou na základě článku 6 odst. 1 Úmluvy a týkající se nepřiměřené délky řízení za přijatelnou a zbytek stížnosti za nepřijatelný;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má každému ze stěžovatelů zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 3 500 € (tři tisíce pět set eur) jako náhradu morální újmy, která se převede na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení, a dále případnou částku daně;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navýšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 4. dubna 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda